

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Rhif 4) (Cymru) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Rhif 4) (Cymru) 2021.

Vaughan Gething
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

28 Ionawr 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol") a Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Cyfyngiadau")

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Dod i rym

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud o dan y weithdrefn frys a nodir yn adran 45R o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 (p. 22) ("Deddf 1984"). Caiff y Rheoliadau eu gwneud heb i ddrafft gael ei osod a'i gymeradwyo gan y Senedd. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn, gan fod brys, bod angen gwneud y Rheoliadau heb i ddrafft gael ei osod a'i gymeradwyo fel y gellir cymryd camau iechyd cyhoeddus er mwyn ymateb yn gyflym i'r bygythiad i iechyd pobl oherwydd y coronafeirws. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion fel y'u nodir yn y Rheoliadau hyn yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd cyhoeddus i'r bygythiad presennol a achosir gan y coronafeirws.

Daw'r Rheoliadau hyn i rym am at 4.00 a.m. ar 29 Ionawr 2021.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Nid yw'r diwygiadau yn y Rheoliadau hyn yn newid y ffaith fod y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a'r Rheoliadau Cyfyngiadau yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol; mae'r Llywodraeth o'r farn y gellir eu cyfiawnhau at ddiben atal lledaeniad clefydau heintus a/neu y caniateir ymyriad ar y sail ei fod yn anelu at gyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a rheoliadau a wnaed oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Gwneir y Rheoliadau drwy ddibynnu ar y pwerau yn adrannau 45B, 45C(1) a (3), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984.

Mae'r Memoranda Esboniadol ar gyfer y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a'r Rheoliadau Cyfyngiadau yn rhoi rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Gwnaed y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol ar 5 Mehefin 2020 a daethant i rym ar 8 Mehefin 2020 mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd a berir gan fynychder a lledaeniad syndrom anadlol aciwt difrifol coronafeirws 2 (SARS-CoV-2).

Mae'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Yn dilyn cyngor a gafwyd gan y Gydganolfan Bioddiogelwch ynghylch ymddangosiad straen newydd o'r coronafeirws a nodwyd gyntaf yn Ne Affrica, penderfynodd Llywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr 2020 osod mesurau ychwanegol ar deithwyr a oedd yn dychwelyd i Gymru o'r wlad honno ac aelodau o'u haelwydydd. Cymhwyswyd y gofynion ynysu cryfach hyn hefyd i deithwyr a oedd wedi dychwelyd i Gymru o Dde Affrica yn ddiweddar. Wedi hynny, estynnodd Llywodraeth Cymru y mesurau ychwanegol hynny i nifer o wledydd eraill yn Neheudir Affrica yn ogystal â Tanzania a Gweriniaeth Ddemocrataidd Congo yn dilyn cyngor a gafwyd gan y Gydganolfan Bioddiogelwch ynghylch risgiau sy'n gysylltiedig â'r amrywiolyn newydd hwn.

Mae cyngor pellach sydd wedi'i dderbyn gan y Gydganolfan Bioddiogelwch yn dangos y dylai'r cyfyngiadau presennol sydd ar waith mewn ymateb i ledaeniad yr amrywiolyn newydd barhau i fod ar waith ac, fel dull rhagofalus, y dylid estyn y mesurau hyn i Weriniaeth Burundi a Gweriniaeth Rwanda oherwydd nad yw'r Gydganolfan Ddiogelwch yn hyderus iawn y bydd yr amrywiolyn yn cael ei ddarganfod os bydd yn lledaenu i'r gweledydd hyn gan mai cyfyngedig yw eu gallu i brofi a dilyniannodi.

Mae'r Gydganolfan Bioddiogelwch hefyd wedi nodi nifer fach o achosion o VOC202012/02 wedi'u cadarnhau yn y DU, sy'n cynnwys unigolion yr adroddwyd iddynt deithio o'r Emiraethau Arabaidd Unedig neu unigolion sydd wedi dod i gyswllt â theithwyr o'r Emiradau Arabaidd Unedig. Felly, gan ddilyn dull rhagofalus, dylid estyn y mesurau ychwanegol hyn i'r Emiraethau Arabaidd Unedig

Felly, mae'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn cael eu diwygio i'w gwneud yn ofynnol i unrhyw un sy'n cyrraedd Cymru o Weriniaeth Burundi, Gweriniaeth Rwanda a'r Emiraethau Arabaidd Unedig hunanynysu yn unol â'r drefn gyfyngiadau gryfach, a bydd y gofyniad ynysu hwnnw hefyd yn berthnasol i holl aelodau aelwyd unrhyw un sy'n dod i Gymru o'r gwledydd hynny o 4.00 a.m. ddydd Gwener 29 Ionawr 2021.

Mae'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn datgymhwyso'r holl esemptiadau sectorol yn Atodlen 2 o'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn achos teithwyr o wledydd sy'n destun mesurau ychwanegol. Felly, ni fydd modd i neb sy'n cyrraedd Cymru sydd wedi bod yn y gwledydd hyn yn y 10 niwrnod blaenorol gael ei esemptio rhag y gofynion i ddarparu gwybodaeth amdano'i hun fel teithiwr ac i hunanynysu. Bydd rhestr fyrrach nag sy'n arferol o resymau dros adael, dros dro, y man ynysu yn gymwys hefyd, fel rhan o'r ymateb i'r bygythiad i iechyd y cyhoedd.

Mae'r newidiadau hyn yn angenrheidiol oherwydd yr adroddiadau sy'n cyrraedd o'r gwledydd hynny am y risgiau iechyd sy'n dod i'r amlwg yn sgil canfod straen newydd o'r coronafeirws sydd â lefelau trosglwyddo uchel.

Er mwyn ymateb yn effeithiol i'r sefyllfa sy'n datblygu, gwnaed diwygiadau hefyd i Rheoliadau Rhif 5, a fydd yn ei gwneud yn ofynnol i berson a gyrhaeddodd Cymru cyn 4.00 a.m. ar 29 Ionawr ar ôl bod yn y gwledydd hyn yn ystod y 10 diwrnod blaenorol hunanynysu am 10 o ddiwrnodau o'r dyddiad yr oedd yn y gwledydd hynny ddiwethaf. Bydd y gofyniad hwn hefyd yn berthnasol i unrhyw aelodau o aelwyd y person hwnnw.

I helpu i sicrhau bod y gofynion newydd hyn yn cael eu gweithredu'n effeithiol, mae Iechyd Cyhoeddus Cymru bellach yn cysylltu ar frys â holl drigolion Cymru sydd wedi bod yn y gwledydd hyn yn y 10 diwrnod diwethaf er mwyn esbonio'r gofynion ynysu newydd.

Mae Gweinidogion Cymru o'r farn fod y diwygiadau hyn yn gymesur â'r hyn y maent yn ceisio ei gyflawni, sef ymateb i fygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.

5. Ymgynghori

Oherwydd y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd y cyhoedd brys, ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Aseiad Effaith Rheoleiddiol

Ni chynhaliwyd unrhyw aseiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd yr angen i'w rhoi ar waith ar fyrder i ymdrin â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.